

Madáratlasz Program 2014 – 2017

Adatbázis: map.mme.hu :: E-mail: map@mme.hu
Postai cím: MME Monitoring Központ, 4401 Nyíregyháza 1 Pf. 286.

Kedves érdeklődő Madármegfigyelő!

Bizonyára hallottál már róla, hogy 2014-2017 között szeretnénk feltérképezni a hazánkban fészkelő madárfajok állományait. Az Európa összes országában folyó felmérésekkel egy időben zajló program révén készül majd el a fészkelő madarak európai és az annál részletesebb magyar madáratlasza. A hazai programot elneveztük Madáratlasz Programnak, röviden MAP-nak.

Ha szeretnél bekapcsolódni a minden korábbtól nagyobb szabású adatgyűjtésbe, akkor arra kérünk, hogy **olvasd el az alábbi lehetőségeket és kapcsolódj be a munkába!**

- ✓ **Ha egy általad ismert/kedvelt terület alapos felmérését szeretnéd segíteni**, s néhányan összefogva el tudjátok vállalni egy vagy több 10*10 km-es UTM négyzet szisztematikus felmérését, akkor legyetek gazdái azoknak! Ebben az esetben érdemes ezt jeleznetek a MAP adatbázisban ([Térképek / Áttekintő térkép](#)). Ha rendszeres munkát végeztek, akkor kérjétek hozzá terepnaplókat a Monitoring Központtól!
- ✓ **Csak a lakóhelyed környékén van lehetőséged rendszeresen megfigyeléseket végezni?** Annyi időd azonban nincs, hogy több 2,5*2,5 km-es UTM négyzetet is felmérj? Nem gond, akkor azzal is segíthetsz, ha elvállalod vagy folytatod egy korábban már felmért négyzet MMM* felmérését, a többi időben pedig megfigyeléseket végzel a látott/halott fajokról és feltöltöd azokat az MAP adatbázisba. *A *Mindennapi Madaraink Monitoringja* is fontos része a MAP-nak.
- ✓ **Sokat vagy terepen, de mindig más területeken jársz?** Ahová tavasztól őszig rendszeresen kijársz, ott MAP-ozni is tudsz. Ha a bejárások során úgyis rögzíted a megfigyelt fajok listáját és helyszínét, s figyelsz kicsit a fészkelésre utaló jelekre is (milyen a fészkelés valószínűsége), akkor az így gyűjtött és feltöltött adataiddal is hozzájárulhatsz a MAP adatbázisához.
- ✓ **Csak néhány madárfajról jegyzed fel a megfigyeléseidet?** Ez sem lehet gond, mert a MAP adatbázisba fel lehet tölteni csak a megfigyelt és felismert fajokra vonatkozó fajlistákat, vagy akár alkalmi megfigyeléseket is!
- ✓ **A további részleteket megtalálod a MAP adatbázisban (map.mme.hu).**

Amint látod, számtalan módon közreműködhetsz a Madáratlasz Programban. Ha a következő három év költési időszakában megfigyeléseid eredményeit feltöltöd az adatbázisba, akkor már részese is lettél. ;-)

Hogyan kerülhetnek fel a megfigyelési adataid a MAP adatbázisba?

- ✓ **Szükség lesz arra, hogy valaki feltöltse azokat!** Erre alapesetben téged kérünk meg az online adatbázison keresztül, de természetesen mód van az adatok papíron való közlésére is.
- ✓ Bárki, aki az MME Monitoring Központ online elérhető adatbázisainak egyikében **regisztrált felhasználó**, az **feltölthet adatokat a MAP-ba** is. Ha idegenkedsz az interneten való adatfeltöltési lehetőségtől, akkor megkérheted egy ismerősödet, aki regisztrált felhasználó, hogy töltsé fel adataidat. Persze sokkal jobb, ha te magad teszed ezt meg.
- ✓ Ahhoz, hogy **megfigyelőként** szerepelhessen a neved az adatokhoz kapcsolódóan, szükséges az is, hogy legyen **felmérő azonosítód!** Ez egy szám, amit minden jelentősebb felmérésünkben résztvevő személy nevéhez hozzárendelünk. Ha úgy gondolod, hogy te még nem rendelkezel ilyennel, akkor kérdezz rá a map@mme.hu e-mail címen!

Ne feledd, minden adatara szükség lesz!
map.mme.hu

Háttér

Az Európai Madárszámlálási Tanács (EBCC) meghirdette az EBBA2 program terepi adatgyűjtését ([European Breeding Bird Atlas 2](#)), annak érdekében, hogy a világszerte elismert, az 1980-as, 90'-es években készült Európa Fészkelő Madarainak Atlasza óta történt változásokat részletesen megismerjük egy új, 2020-ban tervezett megjelenésű könyv révén. Az új EBCC Atlasz több mint 50 ország, több mint 500 fészkelő madárfajának elterjedését és állományaik sűrűségét mutatja majd be, több mint 5 000 db 50*50 km-es UTM négyzetre vonatkozóan. Elkészültéhez több mint 50 000 önkéntes felmérő terepi munkájára lesz szükség.

A hazai madarászok a „Ponttérképezés” nevű program keretében gyűjtöttek adatokat az 1980-as években az európai léptékű munkához, azonban a Magyarországon fészkelő madárfajok részletes hazai atlaszának elkészítésére akkor nem volt lehetőség. A MAP révén régióink egyik legalaposabb madáratlasza készülhet el.

Drámai változások zajlanak Európában és hazánk természeti környezetében is, gondoljunk csak a klímaváltozásra, a mezőgazdasági élőhelyeken zajló átalakulásokra, az utak, települések terjeszkedésére, amely hatások pontos feltárásában a madaraknak, mint indikátor (jelző) élőlényeknek kitüntetett szerepük van, jelentős részben azért, mert nincs még egy olyan élőlénycsoport, amelyről olyan kiterjedt és felkészült megfigyelő hálózat tud adatokat szolgáltatni, mint a madármegfigyelők népes tábora!

2014-2017 között egy olyan madármegfigyelő programot indítunk el, melyhez mérhető korábban nem volt hazánkban. Eredményeképpen aktív részesei leszünk a rendkívüli jelentőségű európai munkának, és ugyanakkor elkészül majd a fészkelő madárfajok első részletes magyar Madáratlasza. Ez nemcsak a hazai fészkelő fajok előfordulásáról, hanem azok mennyiségének az országon belüli eloszlásáról is tájékoztat majd. Mindezt úgy, hogy a továbbiakban folyamatosan frissíthetjük annak adatait, a nagyszámú közreműködő és a kialakításra kerülő online adatbázis révén. Több száz felmérő, sok-sok ezer terepi megfigyeléssel töltött óra és sok millió adatrekord szükséges majd ehhez a jelentős munkához.

Hogyan tudsz közreműködni ebben a meghatározó jelentőségű munkában?

- ✓ A résztvevőknek egyedül vagy másokkal összefogva kell egy kiválasztott 10*10 km-es UTM négyzetet felmérni, lehetőleg egy év alatt.
- ✓ A kiválasztott 10*10 km-es UTM négyzetben lévő 16 db 2.5*2.5 km-es UTM négyzetet kell felkeresni a fészkelési időszakban, lehetőség szerint minden négyzetet legalább 2 alkalommal reggel-délelőtt és egy alkalommal este/éjszaka. Amennyiben nincs mód valamennyi 2.5*2.5 km-es UTM négyzet bejárására, akkor a legfontosabb, hogy a 10*10 km UTM főbb élőhelyeit magába foglaló 2.5*2.5 km UTM négyzeteket járd majd be.
- ✓ A résztvevőknek a terepi munkájuk során teljes fajlistát kell készíteni (a praktikus összeállított MAP terepnaplóban) a bejárt 2.5*2.5 km-es UTM négyzetben látott/hallott és azonosított minden madárfajról, megadva azt, hogy milyen valószínűséggel fészkelhet a bejárt területeken (a megadott, könnyen értelmezhető megfigyelési kódokkal). A ritka- és telepesen fészkelő fajok előfordulása esetén meg kell adni a helyet és a párok becsült számát is. Minden felmérőt kérünk, hogy töltsse ki a fajfelismerési űrlapot (biztosan felismeri-e látvány/hang alapján vagy bizonytalan a felismerésben) a hazánkban előforduló madárfajokra vonatkozóan, így nemcsak a fajok előfordulását, hanem azok hiányát is rögzíteni tudjuk a felmért UTM négyzetekben, a felmérések alapján.
- ✓ Amennyiben nem tudsz egy teljes 10*10 km-es négyzet felmérésében részt venni, akkor nagy segítség, ha egy előre kiválasztott 2.5*2.5 km-es UTM négyzetben elvégzed a gyakori madárfajok számlálását a Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) módszerei alapján, s emellett fajlistákat készítesz a MAP terepnaplóban a bejárások során megfigyelt fajokról.
- ✓ Ha bárhol madarászol az országban, akkor mindig készíts fajlistákat, megadva, hogy mely 2.5*2.5 km-es UTM négyzetben készült a fajlista.
- ✓ Az online elérhető adatbázis (map.mme.hu) révén zajlik majd az MAP terepnapló adatok feltöltése és a program aktuális helyzetének áttekintése, az eredmények folyamatosan frissített bemutatása.

Az ördög persze a részletekben rejlik! Ha felkeltettük érdeklődésedet, akkor látogass el a [MAP adatbázisába](#) (map.mme.hu) és olvasd el az ott elérhető [Programismertetőt](#) (vagy töltsd le PDF-ben!), keress meg néhány számodra közeli négyzetet az [áttekintő térképen](#) (Térképek / Áttekintő térkép), nyomtasd ki, töltsd le a [MAP adatlapot](#) (Letöltések oldal), s reggel már indulhatsz is egy MAP felmérésre! Ha kipróbáltad, s úgy döntesz, hogy belevágnál a felmérésekbe, jelezd ezt nekünk (map@mme.hu)! Ezután, ha szükségesnek érzed, akkor hamarosan megküldjük a praktikus (A6-os méretű) MAP terepnaplókat.

Csatlakozz a MAP-hoz, légy részese hazánk eddigi legnagyobb terepi madártani felméréseinek!